

Voruta

25

Nr. 13 (803) 2014 m. rugsėjo 27 d. Nacionalinis Lietuvos istorijos laikraštis ISSN 1392-0677 Kaina 1 Lt / 0,29 €

Šiame numeryje

5 **Rūta SUCHODOLSKYTĖ**

**Kelionė po Palenkę:
istorinis kelias turistiniais
maršrutais**

7 **Alvydas BUTKUS**

Baltijos Antantei – 80 metų

14 **Vytautas ČESNULIS**

**Kun. F. Nevieros kūrybinio
palikimo papildymas**

Vėl siekiama įteisinti dvikalbystę buvusioje Lenkijos okupuotoje Lietuvos dalyje

Rugsėjo 11 d. nacionalistinių Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) ir Rusų aljanso grupuočių nariai Seime vėl įregistravo naują Tautinių mažumų įstatymo projektą (XIIP-2242), kuriuo toliau siekia ne tik įteisinti dvikalbystę, bet ir siūlo valstybę įpareigoti finansiškai remti tautines mažumas.

Pagal šį projektą savivaldybėse, kuriose tautinė mažuma, sudaro ne mažiau 10 procentų nuo bendrojo savivaldybės gyventojų skaičiaus, tautinei mažumai save priskiriantys asmenys turėtų teisę kreiptis raštu arba žodžiu tos tautinės mažumos kalba į savivaldybių viešojo administravimo subjektus, ir žodžiu gauti atsakymą ta pačia kalba.

Savivaldybėje, kurioje tautinė mažuma sudaro ne mažiau 10 proc. gyventojų, vietovardžiai, gatvių, viešojo administravimo subjektų pavadinimai, topografiniai ženklai turėtų būti rašomi valstybine ir tos tautinės mažumos kalba. Taip pat vieša informacija apie sveikatos apsaugą, viešosios tvarkos užtikrinimą, asmenų saugumą, pirminę teisinę pagalbą, rinkimų informacija galėtų būti teikiama ir tos tautinės mažumos kalba.

Projektas taip pat numato, kad tautinei mažumai priklausantis asmuo įstatymų nustatyta tvarka turi teisę mokytis šios tautinės mažumos kalba arba tautinės mažumos kalbos bendrojo ugdymo arba (ir) neformaliojo švietimo mokyklose.

Taip pat siūloma, kad atviro konkurso būdu tautinėms bendrijoms būtų skiriama valstybės ir savivaldybių parama.

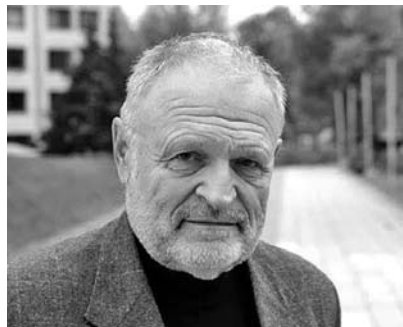
Aiškinamajame įstatymo projekto rašte rašoma, kad šio įstatymo įgyvendinimui reikės virš 5 000 000 litų: 2 204 400 Lt gatvių pavadinimams lenkų kalba ir 3 030

400 Lt vietovių pavadinimams lenkų kalba pažymėti.

Pasak aiškinamojo rašto lenkų nacionalistai siekia, kad būtų lenkų kalba užrašyti 3 674 gatvių ir 942 vietovių pavadinimai buvusioje Lenkijos okupuotoje Lietuvos dalyje:

Nukelta į 16 p.

A. Rudys. Dėl teritorinio vientisumo išsaugojimo. Ką turėtume daryti

Audrius Rudys

Manęs, kaip Lietuvos Respublikos piliečio ir lietuvių, netenkina tie procesai, kurie vyksta Rytų Lietuvoje („Respublika“, 2014-07-11), – labai jau liūdno pasekmės gali būti ir valstybei, ir lietuvių tautai. Tad ką turėtų daryti valstybė?

Pirmiausia turi būti atsisakyta įstatymais įteisinti oficialią lenkišką pavardžių, vietovardžių ir kitų informacinių užrašų rašybą, t.y. neleisti vizualizuoti potencialios autonomijos teritorijos ir galimo piliečių kontingento. Asmenvardžių rašymo problema sprendina sudarant galimybę asmens pageidavimu juos įrašyti norima kalba ne pirmajame paso puslapyje, kaip tai yra numatyta Valentino Stundžio pateiktame įstatymo projekte.

Bendrus tautinių mažumų interesus reikia tenkinti priimant ne Lenkų Lietuvoje rinkimų akcijos (LLRA) stumiamą Tautinių mažumų įstatymo projektą, o tautinių bendrijų ir tautinių mažumų kultūrą, švietimą, valstybinį finansavimą bei atstovavimą reglamentuojantį įstatymą. Visuomenininkų parengtas tokio įstatymo projektas jau senokai pateiktas Seimo pirmininkei, Vyriausybės kanceliarijai ir Kultūros ministerijai. Jis sudaro sąlygas tautinių bendrijų kultūrinei autonomijai ir tautinės tapatybės išsaugojimui, visiškai atitinka Lietuvos Respublikos pasirašytą Tautinių mažumų apsaugos konvenciją ir minimalizuoja pavojų Lietuvos Respublikos teritoriniam vientisumui.

Kitas greitai atliekamas veiksmas turėtų būti santykių tautiniais klausimais su Lenkijos Respublika keitimas. Laikas atsakyti būti „jaunesniui broliui“, kuris vyresniojo klauso ir paklusniai linksi galva, bet ne viską, kas liepiama, daro. Laikas mūsų pareigūnams nustoti dalyti oficialius ir neoficialius pažadus, prieštaraujančius nacionaliniams interesams. Laikas aiškiai pareikšti, kad Lietuva neleis kaimyninėms valstybėms kištis į savo vidaus reikalus net tuo atveju, jei bus šantažuojama strateginių projektų vilkinimu. Tai taps ypač svarbu, kai labai įtakingą poziciją ES užims Lenkijos premjeras

Nukelta į 16 p.

Prezidentė susitiko su regionine žiniasklaida

Rugpjūčio 18 d. Lietuvos Respublikos (toliau – LR) prezidentė susitiko su regioninės žiniasklaidos regėjais (leidėjais) ir redaktoriais pasitarti dėl aktualių šiuolaikinės politikos klausimų. LR prezidentė savo kalboje atkreipė žurnalistų dėmesį į išaugusias grėsmes LR saugumui, kalbėjo apie Rusijos kariuomenės

isiveržimą į Ukrainą, internetinį saugumą bei Lietuvos ginkluotųjų pajėgų stiprinimą. Leidėjai turėjo galimybę išsakyti savo nuomones, pateikė įvairiausių siūlymų.

„Vorutos“ inform.
Roberto Dačkaus nuotr.

